

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/395/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814201159
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5814201159.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľky: H. Q., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XXX, právne zastúpenej JUDr. Máriou Vevurkovou, advokátkou, so sídlom W., ul. U.. XXX/XX, proti odporcovi: T. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. č. X, v konaní zastúpený súdom ustanovenou opatrovníčkou Vlastou Masničákovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Námestovo, v konaní o výživné manželky, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 10C/19/2014-32 zo dňa 7. mája 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd I. návrh navrhovateľky, aby odporcu zaviazal platiť jej manželské výživné po 120,- eur mesačne od podania návrhu, zamietol, II. odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozsudok súdu sa opiera o ust. § 71 ods. 1, § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, § 120 ods. 1, § 153 ods. 1 O. s. p.

V konaní bolo preukázané, že účastníci konania sú manželmi, čo vyplýva zo sobášneho listu manželov. Odporca sa zdržiava na neznámom mieste, jeho príjem nie je známy. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by odporca bol zamestnaný a mal taký príjem, ktorý by mu umožňoval prispievať na výživu navrhovateľky. Na preukázanie výšky príjmu odporcu nepredložila, ani neoznačila žiadne dôkazy a ani súd v priebehu konania nezistil, že by odporca bol zamestnaný a mal akýkoľvek príjem, alebo by disponoval majetkom, ktorý by odôvodňoval určenie výživného voči navrhovateľke. Navrhovateľka teda neuniesla dôkazné bremeno, ktoré zaťažuje ju ako navrhovateľku.

Navyše ani vykonaným šetrením nebolo možné zistiť terajšiu adresu pobytu odporcu. Za daného stavu je v tomto prípade zrejmé, že aj keby bolo navrhovateľke priznané manželské výživné, čo i len minimálne, nesplnilo by to svoj účel, pretože adresa pobytu odporcu nie je známa, a preto navrhovateľke by manželské výživné nemal ani kto platiť.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody, výsledky vykonaného dokazovania, citované ustanovenia zákona, súd o návrhu na určenie manželského výživného rozhodol tak, že tento zamietol v celom rozsahu.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, vzhľadom k tomu, že neúspešná navrhovateľka nemá právo na náhradu trov konania a úspešnému odporcovi žiadne preukázateľné trovy konania nevznikli, trovy konania si neuplatnil.

Voči citovanému rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, a to z dôvodov podľa § 205 ods. 1, 2 písm. b), f) O. s. p. Navrhuje, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. S rozhodnutím súdu nesúhlasí a nepokladá ho za správne. Poukazuje na to, že doposiaľ trvá jej manželstvo s odporcom. Odporca jej nijakým spôsobom neprispieva, pričom z manželstva s odporcom pochádzajú 2 maloleté deti, o ktoré sa osobne stará. Navrhovateľka nemá možnosti ani schopnosti si zabezpečiť vlastnými zdrojmi príjem, nakoľko je na rodičovskej dovolenke s druhým dieťaťom, ktoré doposiaľ nedovršilo tretí rok svojho veku, pričom je nútená poskytovať mu zvýšenú starostlivosť pre zdravotné problémy. Navrhovateľka preukázala dôvodnosť svojho nároku na priznanie manželského výživného. Dôvodom pre zamietnutie návrhu bola okrem iného tá skutočnosť, že navrhovateľka nepreukázala výšku príjmu odporcu, ani to, či je odporca skutočne zamestnaný. Navrhovateľka je s odporcom len v telefonickom kontakte, kedy ju odporca po pojednávaní kontaktoval. Je teda evidentné, že má vedomosť o prebiehajúcom konaní. V tomto rozhovore navrhovateľke uviedol, že pracuje, pričom to bližšie nešpecifikoval. Navrhovateľka nemá možnosť kontaktovať odporcu sama, pretože keď zavolá na číslo, z ktorého jej volal, na druhej strane sa nikto nehlási. V návrhu uviedla, že v čase, kedy žila s odporcom, odporca dosahoval príjem cca 700,- eur. Z uvedeného vyplýva, že odporca bol už aj v minulosti schopný zabezpečiť si príjem, pričom odporcovi nič nebráni v tom, aby si obdobný príjem bol schopný zabezpečiť aj v súčasnosti, z ktorého by dokázal platiť navrhovateľke výživné vo výške 120,- eur mesačne. Navrhovateľka najmä vytýka okresnému súdu, že neurobil dostatočné opatrenia k tomu, aby zistil adresu odporcu, resp. adresu, na ktorej sa odporca zdržiava a kde by mu bolo možné doručovať písomnosti. Aj keď sa v tomto prípade nejedná o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu a navrhovateľka si je vedomá, že sa jedná o sporové konanie, podľa názoru navrhovateľky prvostupňový súd mal povinnosť vyvinúť väčšie úsilie na zistenie adresy odporcu. Na rozdiel od navrhovateľky, súd disponuje väčšími možnosťami a prostriedkami na zistenie adresy účastníka konania. Navrhovateľka sa nezodpovedným správaním odporcu, jej manžela, otca ich dvoch detí ocitla nie svojou vinou vo finančnej tiesni a mimoriadne zložitej situácii a je voči nezodpovednému odporcovi značne znevýhodnená. Nemá prostriedky, ktorými by bolo v jej možnostiach zisťovať adresu odporcu v Českej republike. Okolnosť neznámeho pobytu účastníka sa musí vždy hodnoverne preukázať, a táto povinnosť zaťažuje súd, ktorý musí vyčerpať všetky možnosti na zistenie, či pobyt účastníka konania je skutočne neznámy. Súd podľa názoru navrhovateľky tieto opatrenia neurobil. Súd mal povinnosť vyčerpať všetky možnosti na zistenie adresy účastníka zdržujúceho sa v cudzine a pokúsiť sa o doručenie písomnosti a až po preukázaní, že písomnosť je na známu adresu nedoručiteľná a nemá žiadnu vedomosť o inej adrese, môže účastníkovi ustanoviť opatrovníka. V danej veci prvostupňový súd nevykonal šetrenie na zistenie adresy na doručenie písomnosti odporcovi.

Opatrovníčka odporcu sa k odvolaniu nevyjadrila.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. rozsudok okresného súdu potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil.

Odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Dôvodom zamietnutia návrhu navrhovateľky bolo neunesenie dôkazného bremena, kedy navrhovateľka nepreukázala naplnenie predpokladov pre určenie manželského výživného voči odporcovi.

V zmysle ust. § 120 ods. 1 O. s. p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Konanie o uplatnenom nároku na manželské výživné predstavuje sporové konanie, teda konanie, kde stoja proti sebe dve sporné strany. Sporové konanie je ovládané dispozičnou zásadou, z čoho vo vzťahu k inštitútu dôkazného bremena vyplýva, že účastníci sú povinní predložiť alebo označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd môže (nemusí) iba výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Dôkazná povinnosť patrí k hlavnej povinnosti účastníka sporového konania spolu s povinnosťou tvrdenia. Účastník sporového konania je povinný tvrdiť skutkové okolnosti, od ktorých odvodzuje uplatnený nárok a zároveň označiť alebo predložiť dôkazy, ktorými chce preukázať pravdivosť ním tvrdených skutočností. Neoznačenie dôkazov nie je takým nedostatkom, ktorý by bránil súdu pokračovať v konaní. Nesplnenie dôkaznej povinnosti zo strany účastníka má však zásadné dôsledky pre rozhodnutie vo veci samej. Nepredloženie alebo neoznačenie dôkazov preukazujúcich rozhodné skutočnosti má pre účastníka negatívne dôsledky spočívajúce v zamietnutí jeho návrhu pre neunesenie dôkazného bremena. To platí aj v prípade nečinnosti odporcu. Aj keď je odporca nečinný, navrhovateľ je povinný uniesť dôkazné bremeno na skutočnosti, ktoré preukazujú jeho uplatnený nárok.

Podstatou vyživovacej povinnosti medzi manželmi je zásada rovnakej životnej úrovne oboch manželov. Vychádzajúc z predmetu konania, ktorý je daný uplatneným nárokom, bolo dôkaznou povinnosťou navrhovateľky preukázať trvanie manželstva s odporcom, ako aj jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery odôvodňujúce plnenie vyživovacej povinnosti v požadovanej výške.

Napriek tomu, že navrhovateľka trvanie manželstva s odporcom preukázala, neoznačila a nepredložila žiadne dôkazy, ktoré by boli spôsobilé viesť k záveru o schopnostiach a možnostiach odporcu prispievať na výživu navrhovateľky požadovaným výživným.

Navrhovateľka bola v konaní zastúpená právnou zástupkyňou. Súd si splnil svoju poučovaciu povinnosť v zmysle ust. § 120 ods. 4 O. s. p. a na pojednávaní poučil navrhovateľku a jej právnu zástupkyňu o dôkaznej povinnosti podľa § 120 ods. 4 O. s. p., t. j. o povinnosti predložiť alebo navrhnúť dôkazy najneskôr do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania. Napriek tomu navrhovateľka ani jej právna zástupkyňa vykonanie dôkazov nenavrhli.

Navrhovateľka v odvolaní vyčíta súdu, že disponuje väčšími možnosťami a prostriedkami na zistenie pobytu, prípadne zamestnávateľa účastníka.

Pokiaľ však vykonanie navrhnutého dôkazu je povinnosťou súdu, povinnosť navrhnúť súdu dôkazy na preukázanie tvrdení je povinnosťou účastníka a súd môže vykonávať nenavrhnuté dôkazy iba výnimočne. Navrhovateľke nič nebránilo v priebehu konania do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, navrhnúť vykonanie dôkazov na zistenie zamestnávateľa, resp. príjmu odporcu aj na území Českej republiky. O vykonanie takéhoto dôkazu navrhovateľka však súd nepožiadala.

V danej veci je potrebné odlíšiť dôkaznú povinnosť navrhovateľky od procesných povinností súdu zabezpečiť riadny priebeh občianskeho súdneho konania. Za účelom zabezpečenia práv účastníkov vyplývajúcich z Občianskeho súdneho poriadku je súd povinný doručovať im písomnosti a v prípade neznámeho pobytu účastníkov, urobiť potrebné šetrenie za účelom zistenia pobytu účastníka a zabezpečenia jeho účasti na občianskom súdnom konaní. Pokiaľ sa však súdu nepodarí pobyť účastníka zistiť, náhradným riešením, účelom ktorého je zabezpečenie ochrany záujmov neprítomného účastníka, jeho základných práv, je ustanovenie opatrovníka v zmysle ust. § 29 ods. 2 O. s. p.

Okresný súd vykonal rozsiahle šetrenie dopytom na Policajný zbor SR (v rámci ktorého šetrenia bola dopytovaná matka odporcu E. Q., ktorá miesto pobytu odporcu nevedela uviesť), Register obyvateľov SR, Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, Sociálnu poisťovňu, obec trvalého pobytu odporcu, napriek tomu sa súdu pobyť odporcu nepodarilo zistiť. Ustanovenie opatrovníka v zmysle ust. § 29 ods. 2 O. s. p., ktorého účelom je hájiť záujmy odporcu v konaní, bolo tak správne a nemá súvislosť s nesplnením si dôkaznej povinnosti navrhovateľky.

Z uvedených dôvodov pre nesplnenie si dôkaznej povinnosti zo strany navrhovateľky bolo zamietnutie návrhu správne a odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o trovách konania.

Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 224 ods. 1 s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Odporca bol v odvolacom konaní úspešným účastníkom, trovy konania mu však nevznikli, preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.